

31993R3089

1993.11.11.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 278/1

A TANÁCS 3089/93/EGK RENDELETE**(1993. október 29.)****a számítógépes helyfoglalási rendszerek ügyviteli szabályzatáról szóló 2299/89/EGK rendelet módosításáról**

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 84. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

mivel a 2299/89/EGK rendelet ⁽⁴⁾ jelentős lépés a légifuvarozók és a számítógépes helyfoglalási rendszerek közötti torzulásmentes verseny megvalósításában, ily módon védve a fogyasztók érdekeit is;

mivel szükséges a 2299/89/EGK rendelet hatályának kiterjesztése, illetve rendelkezéseinek pontosítása, továbbá helyénvaló ezeket az intézkedéseket közösségi szinten meghozni, biztosítva, hogy a rendelet célkitűzései valamennyi tagállamban megvalósuljanak;

mivel e rendelet nem érinti a Szerződés 85. és 86. cikkének alkalmazását;

mivel a 83/91/EGK bizottsági rendelet ⁽⁵⁾ mentesíti a Szerződés 85. cikke (1) bekezdésének rendelkezései alól a számítógépes helyfoglalási rendszerek közös beszerzéséről, fejlesztéséről és üzemeltetéséről kötött megállapodásokat;

mivel a nem menetrend szerinti légijáratoknak döntő jelentősége van a Közösség területén;

mivel ezeknek az utaknak nagyobb része szervezett társasutas vagy kapcsolt szolgáltatás, ahol a légi szállítás az egész szolgáltatásnak csak egy eleme;

mivel a nem menetrend szerinti légijáratokon kínált „csak ülőhely” vagy nem kapcsolt légi szállítási szolgáltatás elvileg közvetlenül versenyben áll a menetrend szerinti járatokon kínált ilyen szolgáltatásokkal;

mivel kívánatos a hasonló szolgáltatások egyenrangú kezelése, és a kétféle légi szállítási szolgáltatás közötti tisztességes verseny biztosítása, valamint a fogyasztók elfogulatlan tájékoztatása;

mivel célszerű ugyanabban a tanácsi rendeletben rendelkezni a számítógépes helyfoglalási rendszerek alkalmazásának összes eleméről valamennyi légi szállítási szolgáltatásra vonatkozóan;

mivel az egyes szolgáltatások iránt érdeklődő fogyasztóknak meg kell adni a lehetőséget, hogy tájékoztatást igényelhessenek külön a menetrend szerinti és a nem menetrend szerinti járatok megjelenítéséről;

mivel kívánatos annak pontosítása, hogy a 2299/89/EK rendelet valamennyi olyan számítógépes helyfoglalási rendszerre alkalmazni kell, amelyet a végső fogyasztó számára kínálnak, illetve a végső fogyasztó használ, legyen az akár magánszemély, akár vállalkozás;

mivel a számítógépes helyfoglalási rendszert egyértelműen megjelölt saját irodáikban vagy értékesítési pultjaiknál alkalmazó légifuvarozóknak nem szükséges a fő megjelenítő képernyőt szabályozó rendelkezések hatálya alá tartozniuk;

mivel helyénvaló világosan különbséget tenni a rendszerben való részvételre vagy a rendszer használatának engedélyezésére vonatkozó szerződés, valamint a szerződések joga hatálya alá tartozó, műszaki berendezések szolgáltatására vonatkozó szerződések között, hogy ezáltal a rendszerszolgáltató a részvételről vagy előfizetésről szóló szerződés e rendelet rendelkezéseivel összhangban történő megszüntetése esetén igényt tarthasson közvetlenül felmerült költségeire;

mivel a számítógépes helyfoglalási rendszerek közötti versenyt súlyosan torzíthatja, ha a tulajdonos légifuvarozók megtagadják a járatok időpontjára, a díjtételekre és a rendelkezésre álló ülőhelyekre vonatkozó információk rendelkezésre bocsátását a saját rendszereiken kívüli rendszerek számára, valamint az ilyen rendszerekben történt helyfoglalás elfogadását;

⁽¹⁾ HL C 56., 1993.2.26., 28. o.

⁽²⁾ HL C 176., 1993.6.28., 65. o.

⁽³⁾ HL C 108., 1993.4.19., 16. o.

⁽⁴⁾ HL L 220., 1989.7.29., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 10., 1991.1.15., 9. o. A legutóbb az 1618/93/EGK rendelettel (HL L 155., 1993.6.26., 23. o.) módosított rendelet).

mivel a légifuvarozók számára biztosítani kell a számítógépes helyfoglalási rendszerek versenysemlegességét az azonos működőképesség és az adatbiztonság szempontjából, különösen a funkciókhoz, az információkhoz/adatokhoz és interfészhez való egyenlő hozzáférés, valamint a légifuvarozó belső foglalási és a terjesztés módjainak egyértelmű elválasztása révén;

mivel a verseny kiegyensúlyozottságát növeli, ha a számítógépes helyfoglalási rendszerek elkülönült jogi jellegét biztosítják;

mivel a légifuvarozók közötti versenyben adott tulajdonos légi-fuvarozó tisztességtelen előnyökre tehet szert a számítógépes helyfoglalási rendszere fölötti ellenőrzése révén; mivel szükséges ezért, hogy a tulajdonos légifuvarozó és a részt vevő légifuvarozók teljesen egyenlő elbánásban részesüljenek, amennyiben egy tulajdonos légifuvarozók a saját rendszerének az e rendelet hatálya alá tartozó eszközeit használja;

mivel a fogyasztó érdekében kívánatos, hogy az általa igényelt valamennyi ügyletnél fő megjelenítő képernyő rendelkezésére álljon;

mivel kívánatos, hogy hátrányos megkülönböztetés nélkül és azonos gyorsasággal a részt vevő légifuvarozók rendelkezésére bocsássák a marketingre, a helyfoglalásra és az értékesítésre vonatkozó részletes adatokat; mivel az utasok vagy a vállalkozások személyazonosságát/azonosságát, vagy személyes adatait/adatait bizalmasan kell kezelni; mivel következésképpen egy rendszerszolgáltatónak műszaki eszközök és megfelelő biztosítékok alkalmazása útján biztosítani kell, hogy – legalábbis a számítógépes programok tekintetében – az információkhoz való jogosulatlan hozzáférésre ne kerülhessen sor;

mivel az elszámolási információknak kellően részletesnek kell lenniük ahhoz, hogy lehetővé tegyék a részt vevő légifuvarozók és előfizetők számára költségeik ellenőrzését; mivel az ellenőrzés előmozdítása végett az információkat mágneses adathordozón kell hozzáférhetővé tenni;

mivel a fogyasztók érdekében kívánatos pontosítani, hogy egy járatot vagy járatkombinációt sem tüntetnek fel egynél többször a fő megjelenítő képernyőn, kivéve ha egy közös vállalkozásban vagy más megállapodás alapján minden egyes légi-fuvarozó külön felel az adott járatokon a légi szállítási szolgáltatások kínálatáért és értékesítéséért;

mivel a rendszerszolgáltatónak biztosítani kell, hogy az egyenlő működőképességre és az adatbiztonságra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelő műszaki elvek érvényesülését egy független könyvvizsgáló ellenőrizze,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 2299/89/EGK rendelet a következőképpen módosul:

1. Az 1., 2. és 3. cikk helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„1. cikk

Ezt a rendeletet légi szállítási szolgáltatásokat tartalmazó számítógépes helyfoglalási rendszerekre kell alkalmazni, amennyiben azokat a Közösség területén kínálják, illetve használják fel, függetlenül

- a rendszerszállító jogállásától vagy állampolgárságtól,
- a felhasznált információs forrástól vagy az adott központi adatfeldolgozó egység helyétől,
- azon repülőterek földrajzi helyétől, amelyek között a légi szállítási szolgáltatás történik.

2. cikk

E rendelet alkalmazásában:

- a) »nem kapcsolt légi szállítási szolgáltatás«: az utas két repülőtér közötti szállítása, ideértve bármely olyan mellékszolgáltatást és kiegészítő kedvezményt is, amelyet a szolgáltatás elválaszthatatlan részeként ajánlanak fel, illetve értékesítenek;
- b) »kapcsolt légi szállítási szolgáltatás«: nem kapcsolt légi szállítási szolgáltatásnak más, nem kiegészítő szolgáltatásokkal együttesen előre meghatározott csomagban történő felajánlása, illetve értékesítése;
- c) »légi szállítási szolgáltatás«: a kapcsolt, valamint a nem kapcsolt légi szállítási szolgáltatás;
- d) »menetrend szerinti légi szállítási szolgáltatás«: azon rendszeres légijáratok, amelyek megfelelnek az alábbi jellemzőknek:
  - utast vagy utast és légi árut, illetve postai küldeményt díjazás ellenében szállítanak légi járművel oly módon, hogy a helyeket minden járatra – közvetlenül a légifuvarozótól, vagy annak felhatalmazott ügynökétől – az ügyfelek egyénileg megvásárolhatják,

- két vagy több pont közötti forgalmat bonyolítanak le:
    1. közzétett menetrend szerint; vagy
    2. olyan rendszerességgel, illetve gyakorisággal működtetett járatokkal, hogy azok felismerhetően sorozatot alkotnak;
  - e) »díjtétel«: a nem kapcsolt légi szállítási szolgáltatás ára, valamint az ár alkalmazásához kapcsolódó feltételek;
  - f) »számítógépes helyfoglalási rendszer (CRS)«: az a számítógépes rendszer, amely tájékoztatást nyújt többek között a légifuvarozók
    - menetrendjéről,
    - helyfoglalási lehetőségeiről,
    - díjtételeiről, és
    - egyéb kapcsolt szolgáltatásairól

olyan eszközökkel vagy azok nélkül, amelyeken keresztül:

    - helyfoglalás végezhető el, vagy
    - repülőjegyek adhatók ki,

olyan módon, hogy ezeknek a szolgáltatásoknak némelyike vagy mindegyike az előfizetők rendelkezésére áll;
  - g) »terjesztési eszközök«: azok, amelyeket a rendszerszolgáltató biztosít a légifuvarozók menetrendjével, elérhetőségével, díjtételeivel és kapcsolt szolgáltatásaival összefüggő információk szolgáltatására, továbbá, amelyek segítségével helyfoglalás, illetve jegykiállítás és bármely más kapcsolt szolgáltatás végezhető;
  - h) »rendszerszolgáltató«: a CRS-szolgáltatás üzemeltetéséért vagy forgalomba hozatalért felelős vállalkozás és annak leányvállalatai;
  - i) »tulajdonos légifuvarozó«: az a légifuvarozó, amely közvetve vagy közvetlenül, egyedül vagy másokkal együttesen tulajdonosa egy rendszerszolgáltatónak, vagy ténylegesen irányít egy rendszerszolgáltatót, valamint tulajdonosa vagy tényleges irányítója egy légifuvarozónak;
  - j) »tényleges irányítás«: az a jogon, szerződésen vagy bármely más kapcsolaton nyugvó jogosultság, amely külön-külön vagy együttesen, a ténybeli, illetve jogi feltételek figyelembe vételével közvetett vagy közvetlen döntő befolyás gyakorlásának lehetőségét ruházzák át egy vállalkozásra, különösen:
    - a vállalkozás vagyontárgyai egy részére vagy összességére kiterjedő használati jog biztosításával,
  - olyan jogok vagy szerződések révén, amelyek egy vállalkozás irányító testületeinek összetételét, az azokban folyó szavazást vagy döntéseiket meghatározó befolyást vagy bármilyen más módon döntő befolyást biztosítanak egy vállalkozás vezetésére;
  - k) »rész vevő légifuvarozó«: olyan légifuvarozó, amely egy rendszerszolgáltatóval kötött megállapodás alapján légi szállítási szolgáltatásokat CRS-en keresztül értékesít. Amennyiben a saját CRS-ének azon szolgáltatásait veszi igénybe, amelyekre a rendelet hatálya kiterjed, a tulajdonos légifuvarozó is részt vevő légifuvarozónak minősül;
  - l) »előfizető«: az a – fogyasztónak nem minősülő – személy, illetve – részt vevő légifuvarozónak nem minősülő – vállalkozás, amely a rendszerszolgáltatóval kötött szerződés vagy egyéb megállapodás alapján veszi igénybe a CRS légi szállítási szolgáltatásokra kiterjedő terjesztési eszközeit;
  - m) »fogyasztó«: az a személy, aki felvilágosítást kér valamely légi szállítási szolgáltatásról, vagy azt megvásárolni kívánja;
  - n) »fő megjelenítő képernyő«: a város-párok közötti légi szállítási szolgáltatásokra vonatkozó átfogó, semleges adatbemutató, meghatározott időtartamon belül;
  - o) »menetidő«: a menetrend szerinti indulási és érkezési idő közötti időkülönbség;
  - p) »szolgáltatásbővítés«: olyan szolgáltatás, amelyet egy rendszerszolgáltató saját nevében kínál előfizetőinek a CRS-hez kapcsolódóan, és amely nem azonos a terjesztési eszközökkel.
3. cikk
- (1) A rendszerszolgáltatónak rendelkeznie kell azzal a képességgel, hogy a saját nevében, a tulajdonos légifuvarozótól független jogi személyként, jogokat és kötelezettségeket szerezzen, szerződéseket kössön, többek között a fuvarozó anyavállalatokkal, a részt vevő fuvarozókkal és az előfizetőkkel, valamint egyéb jogcselekményeket végezzen, illetve pert indíthasson, és perelhető legyen.
- (2) A rendszerszolgáltató bármely légifuvarozó részére biztosítja, hogy az adott rendszer elérhető kapacitásán belül azonos, megkülönböztetésmentes feltételek mellett vegyen részt a terjesztési szolgáltatásaiban, a rendszerszolgáltató hatáskörén kívül álló műszaki akadályok figyelembevételével.
- (3) a) A rendszerszolgáltató:
- nem támaszthat ésszerűtlen feltételeket a részt vevő légifuvarozóval kötött szerződésben,

- nem követelheti meg olyan kiegészítő feltételek elfogadását, amelyek természetüknél fogva vagy a kereskedelmi gyakorlat szerint nincsenek kapcsolatban a CRS-ében való részvétellel, és azonos szintű szolgáltatásokra köteles ugyanazokat a feltételeket alkalmazni.
- b) A rendszerszolgáltató nem támaszthatja a CRS-ében való részvétel feltételül azt, hogy a részt vevő légitfuvarozó egyidejűleg nem vehet részt másik rendszerben is.
- c) A részt vevő légitfuvarozó írásbeli értesítéssel felmondhatja a rendszerszolgáltatóval kötött szerződését; a felmondási időnek nem kell a hat hónapot elérnie, de a szerződés nem járhat le az első év végénél korábban.

Ebben az esetben a rendszerszolgáltató a szerződés megszűnésével összefüggésben felmerült költségein felüli költségek megtérítésére nem jogosult.

- (4) Amennyiben a rendszerszolgáltató a rendelkezésre bocsátott terjesztési eszközeit, vagy az eszközök rendelkezésre bocsátásához használt eszközeit fejleszti, ezekről a fejlesztésekről tájékoztatni köteles, és azokat azonos határidőn belül, azonos feltételekkel fel kell ajánlania valamennyi részt vevő légitfuvarozónak, beleértve a tulajdonos légitfuvarozókat is, a rendszerszolgáltató hatáskörén kívülálló műszaki akadályok figyelembevételével, és úgy, hogy az új fejlesztések alkalmazása bevezetésének időpontja tekintetében a tulajdonos légitfuvarozók és a részt vevő légitfuvarozók között különbség ne legyen.”

2. A következő cikkel egészül ki:

„3a. cikk

- (1) a) A tulajdonos légitfuvarozó nem alkalmazhat hátrányos megkülönböztetést egy versenytárs CRS-szel szemben, visszautasítva azt, hogy kérelmére, azonos határidőn belül a menetrendekről, a díjtételekről és a helyfoglalási lehetőségekről, a saját szolgáltatásaival azonos gyorsasággal, ugyanazokat az információkat bocsássa a rendelkezésre, mint saját CRS-e tekintetében tenné, légi szállítási szolgáltatásait egy másik CRS-en keresztül terjessze, vagy a saját CRS-én keresztül forgalmazott bármilyen légi szállítási szolgáltatására a versenytárs CRS-én tett helyfoglalást azonos gyorsasággal elfogadja vagy visszaigazolja. A tulajdonos légitfuvarozó csak azokat a helyfoglalásokat köteles elfogadni és visszaigazolni, amelyek megfelelnek díjtételeinek és azok feltételeinek.
- b) A tulajdonos légitfuvarozó nem köteles ezzel kapcsolatos bármilyen költség viselésére, kivéve a szolgáltatandó információ reprodukálásának és az elfogadott helyfoglalásoknak a költségeit.

- c) A tulajdonos légitfuvarozó jogosult ellenőrzéseket végezni annak biztosítására, hogy a versenytárs CRS-ek betartják-e az 5. cikk (1) bekezdését.

(2) Az e cikkben meghatározott kötelezettség nem alkalmazható a versenytárs CRS-re, amennyiben a 6. cikk (5) bekezdésében, illetve a 7. cikk (3) és (4) bekezdésében előírt eljárásokkal összhangban megállapították, hogy a CRS megsérti a 4a. cikket, vagy egy rendszerszolgáltató nem tud kellő garanciát nyújtani arra, hogy a tulajdonos légitfuvarozó információkhoz történő jogosulatlan hozzáférése vonatkozóan a 6. cikkből fakadó kötelezettségeknek eleget tesznek.”

3. A 4. cikk helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. cikk

(1) A részt vevő légitfuvarozók és légi szállítási szolgáltatást biztosító más szolgáltatók kötelesek biztosítani, hogy azok az adatok, amelyeket a CRS rendelkezésére bocsátanak, pontosak, egyértelműek, áttekinthetők és nem kevésbé átfogóak legyenek, mint bármely más CRS esetében. Az adatoknak egyebek mellett lehetővé kell tenniük a rendszerszolgáltató számára, hogy megfeleljen a mellékletben előírt besorolási követelményeknek.

A közvetítőkön keresztül rendelkezésre bocsátott adatokat a részt vevő légitfuvarozók nem befolyásolhatják oly módon, hogy azok pontatlan, félrevezető vagy hátrányos megkülönböztetésre alkalmas tájékoztatásra vezessenek.

(2) A rendszerszolgáltató az (1) bekezdésben szereplő adatokat nem befolyásolhatja oly módon, hogy azok pontatlan, félrevezető vagy hátrányos megkülönböztetésre alkalmas tájékoztatáshoz vezessenek.

(3) A rendszerszolgáltatónak a részt vevő légitfuvarozók által rendelkezésre bocsátott adatokat azonos gondossággal és időben kell a számítógépes rendszer számára hozzáférhetővé tennie és feldolgoznia, csupán az adatbevitel – egyes részt vevő légitfuvarozók által választott – módszereinek korlátaitól és a rendszerszolgáltató által meghatározott formátumok kereteitől függően.”

4. A következő cikkel egészül ki:

„4a. cikk

(1) A rendszerszolgáltató az adatbeviteli, illetve feldolgozási szolgáltatásait köteles hátrányos megkülönböztetés nélkül felajánlani minden tulajdonos és részt vevő légitfuvarozóknak. Ahol vonatkozó és általánosan elfogadott légi szállítási szakmai szabványok az irányadók, a rendszerszolgáltatóknak azoknak megfelelő szolgáltatásokat kell nyújtaniuk.

(2) A rendszerszolgáltató egyetlen meghatározott adatbeviteli, illetve feldolgozási eljárást, illetve bármilyen más terjesztési szolgáltatást sem tarthat fenn egy vagy több tulajdonos légifuvarozónak.

(3) A rendszerszolgáltatónak biztosítania kell, hogy terjesztési szolgáltatásai világosan és ellenőrizhető módon elkülönüljenek bármely légifuvarozó saját helyfoglalási adatbázisától, valamint saját üzletvezetési és marketing szolgáltatásaitól. Az elkülönítés szoftverek útján logikailag vagy fizikailag történhet oly módon, hogy a terjesztési rendszerek és a saját rendszer közötti kapcsolat csak egy, az alkalmazások közötti interfész segítségével legyen megvalósítható. A követett elkülönítési módszertől függetlenül, valamennyi interfészt minden tulajdonos és részt vevő légifuvarozó számára hátrányos megkülönböztetés nélkül elérhetővé kell tenni, és egyenlő elbánást kell biztosítani az eljárások, az egységesített műszaki előírások (protokollok), az adatbevitel és az adatkivétel során. Amennyiben léteznek általánosan elfogadott légi szállítási szakmai szabványok, a rendszerszolgáltatónak azoknak megfelelő interfészeket kell biztosítania.”

5. Az 5. és 6. cikk helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„5. cikk

- (1) a) A CRS képernyőjén bemutatott adatnak világosnak és hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie.
- b) A rendszerszolgáltató pontatlan vagy félrevezető információkat szándékosan vagy gondatlanságból nem mutathat be CRS-én.
- (2) a) A rendszerszolgáltató biztosítja minden egyes, a CRS-én keresztül végzett ügylet során a fő megjelenítő képernyő(k) bemutatását, amelyek világos és átfogó módon, különösen az információk közlésének sorrendjére tekintettel hátrányos megkülönböztetés és részrehabilitálás nélkül tartalmazzák a részt vevő légifuvarozó által a járatok menetrendjéről, a díjtételekről és a rendelkezésre álló helyek helyfoglalási lehetőségeiről szolgáltatott adatokat.
- b) A fogyasztó jogosult kérni, hogy a fő megjelenítő képernyőn csupán a menetrend szerinti és a nem menetrend szerinti járatokra vonatkozó információkat jelenítsék meg.
- c) A várospárok kiválasztásának és összeállításának a fő megjelenítő képernyőn történő bemutatásában tilos az ugyanazon várost kiszolgáló különböző repülőterek közötti hátrányos megkülönböztetés.
- d) A fő megjelenítő képernyőre felvett járatválasztási lehetőségeket a mellékletben foglaltak szerint kell sorrendbe állítani.
- e) A sorrend megállapításánál alkalmazandó követelmények nem alapulhatnak a légifuvarozóhoz akár közvetlenül, akár közvetve kapcsolódó tényezőkön, s azokat megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni valamennyi légifuvarozóra.

(3) Amennyiben a rendszerszolgáltató tájékoztatást nyújt a díjtételekről, az adatmegjelenítésnek semlegesnek és megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie, és legalább a részt vevő légifuvarozó fő megjelenítő képernyőn bemutatott összes járatára megállapított díjtételeket kell tartalmaznia. A tájékoztatás forrásának az érintett részt vevő légifuvarozó(k) és a rendszerszolgáltató számára elfogadhatónak kell lennie.

(4) A kapcsolt szolgáltatásokra vonatkozó információk, különösen az utazás szervezője, elérhetősége és az árak nem mutathatók be a fő megjelenítő képernyőn.

(5) Nem jelenti e rendelet megsértését, ha a CRS annyiban módosítja a megjelenítést, hogy a fogyasztó különleges kívánságát teljesítse.

6. cikk

(1) A rendszerszolgáltató a CRS-éből az alábbi rendelkezések szerint adhat statisztikai vagy egyéb információkat:

- a) az egyedi helyfoglalással kapcsolatos információkat egyenlő elbánás alapján és csak a helyfoglalással érintett szolgáltatásban részt vevő légifuvarozó(k) számára, valamint az abban érintett előfizetők számára bocsátja rendelkezésre;
- b) a marketing, a helyfoglalási és az értékesítési adatok rendelkezésre bocsátása az alábbiak szerint történik:
  - i. az adatokat egyidejűleg és megkülönböztetés nélkül kell felajánlani az összes részt vevő légifuvarozónak, beleértve a tulajdonos légifuvarozókat is;
  - ii. az adatok kiterjedhetnek, illetve kérés esetén kiterjesztendők valamennyi részt vevő légifuvarozóra, illetve előfizetőre, de nem tartalmazhatnak az utasok, illetve a megrendelők azonosítására közvetlenül vagy közvetve alkalmas információt;
  - iii. valamennyi ilyen adatra vonatkozó kérést, a légifuvarozó által választott adatátviteli módszertől függően, azonos gondossággal és gyorsasággal kell teljesíteni.

(2) A rendszerszolgáltató az utas hozzájárulása nélkül nem teheti hozzáférhetővé az utasokra vonatkozó személyes információkat az ügyletben nem érintett más fél számára.

(3) A rendszerszolgáltatóknak biztosítani kell, hogy az (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseket technikai eszközökkel, illetve legalább a szoftverre kiterjedő megfelelő védelemmel betartsák oly módon, hogy a légitfuvarozók által közölt, vagy azok számára létrehozott adatok semmiképpen se legyenek hozzáférhetőek egy vagy több tulajdonos légitfuvarozó számára, kivéve ha e rendelet másképpen rendelkezik

(4) A rendszerszolgáltató e rendelet hatálybalépésétől számított három hónapon belül kérésre valamennyi részt vevő légitfuvarozó számára hozzáférhetővé tesz egy részletes ismertetést azokról a műszaki és igazgatási intézkedésekről, amelyeket azért hozott, hogy e cikk előírásainak eleget tegyen.

(5) A rendszerszolgáltató által meghozott vagy módosított műszaki és igazgatási intézkedésekről szóló részletes ismertetés kézhezvételétől számított három hónapon belül, a Bizottság dönt arról, hogy az intézkedések elegendőek-e az e cikkben előírt biztosítékok nyújtásához. Amennyiben nem, a Bizottság a határozatban előírhatja a 3a. cikk (2) bekezdésének alkalmazását. A Bizottság e döntéséről haladéktalanul tájékoztatja a tagállamokat. A Bizottság határozata hatályba lép, kivéve ha a Tanács, egy tagállam kérésére, a Bizottság határozatának keltétől számított két hónapon belül, eltérően dönt.”

6. A 7. cikk (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A rendszerszolgáltató 3–6. cikk szerinti kötelezettségei nem alkalmazhatók harmadik ország tulajdonos légitfuvarozóira, amennyiben annak a Közösség területén kívüli CRS-e nem nyújt a közösségi légitfuvarozók számára az e rendeletben és a 83/91/EGK bizottsági rendeletben (*) előírttal azonos elbánást.

(2) A tulajdonos légitfuvarozók és a részt vevő légitfuvarozók 3a., 4. és 8. cikk szerinti kötelezettségei nem vonatkoznak az egy vagy több harmadik ország légitfuvarozó(i) által ellenőrzött CRS-ekre, amennyiben a tulajdonos légitfuvarozó vagy részt vevő légitfuvarozó(k) a Közösség területén kívüli nem részesülnek az e rendeletben és a 83/91/EGK bizottsági rendeletben számukra előírttal azonos elbánásban.

(*) HL L 10., 1999.1.15., 9. o.”

7. A 7. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(5) a) Amennyiben az (1) vagy (2) bekezdés értelmében súlyos megkülönböztetést állapítanak meg, a Bizottság határozatával a CRS működésének megfelelő módosítását rendelheti el úgy, hogy az véget vessen a megkülönböztetésnek.

b) A Bizottság határozata hatályba lép, kivéve ha a Tanács, egy tagállam kérésére, a Bizottság határozatának keltétől számított két hónapon belül, eltérően dönt.”

8. A 8. cikk helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. cikk

(1) A tulajdonos légitfuvarozók sem közvetve, sem közvetlenül nem köthetik adott CRS előfizető általi használatát jutalék vagy egyéb ösztönző vagy visszatartó tényező biztosításához a járatain nyújtott légi szállítási szolgáltatások értékesítése érdekében.

(2) A tulajdonos légitfuvarozók sem közvetve, sem közvetlenül nem kötelezhetik előfizetőiket adott CRS használatára légi szállítási szolgáltatás értékesítése vagy jegy kibocsátás céljából.

(3) Amennyiben a légitfuvarozó egy utazási irodát légi szállítási szolgáltatások értékesítésére és jegy kibocsátásra jogosít fel, annak feltételei nem sérthetik az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseit.”

9. A 9. cikk (4), (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) a) A rendszerszolgáltató semmiféle ésszerűtlen feltételt nem fűzhet a CRS használatát biztosító előfizetői szerződésekhöz, különösen pedig az előfizető a rendszerszolgáltatóval kötött szerződését értesítés küldése útján felmondhatja; a felmondási időnek nem kell elérnie a három hónapot, de az első év végénél korábban a szerződés nem járhat le.

Ebben az esetben a rendszerszolgáltató a szerződés megszűnésével közvetlenül kapcsolatos költségein felüli költségei megtérítésére nem jogosult.

b) A (2) bekezdéssel összhangban a technikai berendezések szállítására az a) pontban meghatározott feltételek nem vonatkoznak.

(5) A rendszerszolgáltató valamennyi előfizetői szerződésben rendelkezik arról, hogy:

a) a fő megjelenítő képernyő az 5. cikknek megfelelően elérhető legyen valamennyi szerződés esetében, kivéve ha a fogyasztó csak egy légitfuvarozóról vagy csak a kapcsolt légi szállítási szolgáltatásokról kér információt;

b) az előfizető ne befolyásolhassa a CRS-en keresztül rendelkezésre álló adatokat, úgy, hogy azok a fogyasztónak pontatlan, félrevezető vagy megkülönböztetésre alkalmas tájékoztatást nyújtanak.

(6) A rendszerszolgáltató nem kötelezhet egyetlen előfizetőt sem arra, hogy elfogadjon egy műszaki berendezésről vagy szoftverről szóló ajánlatot, de megkövetelheti, hogy a használt berendezés és szoftver kompatibilis legyen a saját rendszerével.”

10. A 10. cikke (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép.

„(1) A rendszerszolgáltató által felszámított minden díjnak megkülönböztetéstől mentesnek, megfelelően részletezettnek, és a nyújtott szolgáltatás költségével arányban állónak, azonos szintű szolgáltatás esetében, pedig azonosnak kell lennie.

A CRS szolgáltatásai után történő számlázásnak megfelelően részletesnek kell lennie ahhoz, hogy a részt vevő légitársaságok és az előfizetők pontosan követhessék az igénybe vett szolgáltatásokat és azok díjait; a helyfoglalási díj számlájának (szegmensenként) legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- CRS-en keresztüli helyfoglalás típusa,
- az utas neve,
- az ország,
- az IATA/ARC ügynökség azonosító kódja,
- a városkód,
- a szegmenshez tartozó várospár,
- a helyfoglalás időpontja (az ügylet időpontja),
- a repülés dátuma,
- a járatszám,
- a helyfoglalás státuskódja,
- a szolgáltatás típusa (szolgáltatás osztálya),
- az utas nevének rögzítését (PNR, Passenger Name Record) jelző helyfoglalás- visszaigazolási szám,
- a foglalási/lemondási jelzés.

A számlázási információkat mágneses adathordozón kell megadni.

A részt vevő légitársaságoknak fel kell ajánlani azt a lehetőséget, hogy tájékoztassák olyan helyfoglalások/ügyletek esetén, amelyekért helyfoglalási díjat számítanak fel. Amennyiben egy légitársaság ezt a tájékoztatási lehetőséget választja, fel kell ajánlani számára azt a lehetőséget, hogy töröljön egy ilyen helyfoglalást/ügyletet, kivéve ha ez utóbbit már elfogadták.

(2) A rendszerszolgáltató – kérésre – az érdeklődőknek, beleértve a fogyasztókat is, részletes felvilágosítást ad a szokásos eljárásokról, a díjakról és a rendszerlehetőségekről, beleértve az interfészeket, valamint a feldolgozási és megjelenítési követelményeket is. E rendelkezés alapján azonban a rendszerszolgáltató nem köteles üzleti információkat, így szoftverre vonatkozó információkat kiadni.”

11. A 21. cikk helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„21. cikk

Az 5. cikk és a 9. cikk (5) bekezdésének rendelkezéseit, valamint e rendelet mellékletét nem kell alkalmazni azokra a CRS-ekre, amelyeket a légitársaság(ok) egy csoportja egyértelműen sajátjaként megjelölt irodái(k)ban vagy eladási pultjainál használ(nak).”

12. A következő cikkel egészül ki:

„21a. cikk

(1) A rendszerszolgáltató köteles a CRS-ének a 4a. és 6. cikkben foglalt műszaki megfelelőségét egy független ellenőrral megvizsgáltatni. E célból az ellenőrnek bármikori hozzáférést kell biztosítani valamennyi programhoz, eljárásához, művelethez és a számítógépeknél, illetve azoknál a számítógépes rendszereknél alkalmazott védelmi megoldáshoz, amelyeken keresztül a rendszerszolgáltató az értékesítési lehetőségeket nyújtja. Minden rendszerszolgáltató évente legalább egyszer megküldi a Bizottságnak az ellenőrvizsgálatáról és megállapításairól készült jelentést. A Bizottság megvizsgálja ezt a jelentést abból a célból, hogy szükség van-e a 11. cikk (1) bekezdésének megfelelő intézkedésre.

(2) A rendszerszolgáltató a kijelölés megerősítése előtt, illetve az éves újrajelölések előtt legkésőbb három hónappal tájékoztatja a részt vevő légitársaságokat és a Bizottságot az ellenőr személyéről. Amennyiben az értesítéstől számított egy hónapon belül bármelyik részt vevő légitársaság észrevételt tesz annak kapcsán, hogy az ellenőr képes-e ellátni az e cikk alapján előírt feladatokat, a Bizottság további két hónapon belül, az ellenőrral, a rendszerszolgáltatóval, valamint jogos érdekeire hivatkozó minden más féllel folytatott egyeztetést követően, dönt arról, hogy szükség van-e az ellenőr felváltására.”

13. A 22. cikk helyébe a következő rendelkezés lép:

„22. cikk

(1) Ezt a rendeletet a biztonságra, a közrendre és az adatvédelemre vonatkozó belső jogszabályok sérelme nélkül kell alkalmazni.

(2) A 3. cikk (4) bekezdése, a 4a. cikk, a 6. és a 21a. cikk alapján biztosított jogok kedvezményezettjei e jogokról sem szerződés útján, sem más módon nem mondhatnak le.”

14. A 23. cikk helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. cikk

(1) A Tanács, a Bizottság 1997. március 31-ig előterjesztendő javaslata, valamint e rendelet alkalmazásáról készített, ahhoz csatolt jelentése alapján 1997. december 31-ig határoz e rendelet felülvizsgálatáról.

(2) A Tanács a Bizottságnak legkésőbb 1994. végéig benyújtandó jelentése alapján felülvizsgálja a 4a. cikk és a 6. cikk alkalmazását.”

15. A melléklet helyébe e rendelet melléklete lép.

2. cikk

(1) Ez a rendelet az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) A 2299/89/EGK rendelet 3. cikkének új (1) bekezdése és 5. cikke (2) bekezdésének új b) pontja csak az (1) bekezdésben említett időpontot követő hat hónap elteltével lép hatályba. A Bizottság további 12 hónapos mentésítést adhat olyan CRS-ek számára, amelyek objektív okok miatt nem képesek a 3. cikk (1) bekezdésének és az 5. cikk (2) bekezdése b) pontjának eleget tenni.

(3) A melléklet 9.c. pontjában foglalt kötelezettséget, amely szerint a csatlakozó járatokat légi járművenként egy sorban kell feltüntetni, 1995. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 1993. október 29-én.

a Tanács részéről
az elnök
R. URBAIN

MELLÉKLET

A nem kapcsolt légi szállítási szolgáltatást kínáló járatok rangsorolási kritériumai a fő megjelenítő képernyőn

1. A járatok közötti választási lehetőségeket, az igényelt nap(ok)ra vonatkozóan a fő megjelenítő képernyőn az alábbi sorrendben kell megjeleníteni, kivéve ha a fogyasztó egyedi ügyletre eltérő megjelenítési módot kér:
  - i. valamennyi nonstop közvetlen járat az érintett várospárok között;
  - ii. valamennyi egyéb, repülőgépváltással nem járó közvetlen járat az érintett várospárok között;
  - iii. csatlakozó járatok.
2. A fogyasztó számára lehetővé kell tenni, hogy kérésére a fő megjelenítő képernyőn a járatok az indulási, illetve érkezési idő, illetve utazási időtartam szerinti sorrendben jelenjenek meg. A fogyasztó eltérő kívánságának hiányában, a fő megjelenítő képernyőn az i. pont alá tartozó járatokat az indulási időpont sorrendjében, az ii. és iii. pontban szereplő járatokat, pedig az utazási időtartam sorrendjében kell megjeleníteni.
3. Amennyiben a rendszerszolgáltató a rendszerben részt nem vevő légifuvarozók – de nem szükségképpen valamennyi ilyen légifuvarozó – menetrendjét, illetve díjtételeit jeleníti meg egy adott várospár vonatkozásában, úgy ezt pontos, nem megtévesztő és a bemutatott légifuvarozók tekintetében megkülönböztetéstől mentes módon kell tennie.
4. Amennyiben a rendszerszolgáltató tudomása szerint a közvetlen menetrend szerinti légi járatok számára és a légifuvarozók azonosító adataira vonatkozó információk nem teljes körűek, ezt a tényt egyértelműen fel kell tüntetnie a képernyőn.
5. A nem menetrend szerinti légi járatokat egyértelműen fel kell tüntetni.
6. A közbenső megállással (leszállással) járó járatokat egyértelműen fel kell tüntetni.
7. Olyan járatoknál, amelyeket nem a légifuvarozó-kóddal jelzett légifuvarozó üzemeltet, a járatot ténylegesen üzemeltető légifuvarozót egyértelműen fel kell tüntetni. Ezt az előírást valamennyi esetben alkalmazni kell, kivéve a rövid távú, eseti megállapodásokat.
8. A rendszerszolgáltatónak tilos a fő megjelenítő képernyő felületét úgy kialakítania, hogy adott utazási lehetőséget kiemelje, illetve hogy az nem valós utazási lehetőségeket jelenítsen meg.
9. Amennyiben a 10. pont másképpen nem rendelkezik:
  - a) közvetlen járatok esetén minden járat csak egyszer szerepelhet a fő megjelenítő képernyőn;
  - b) átszállásos járatok (multiszektor-szolgáltatás) esetén minden járatkombináció csak egyszer jelenhet meg a képernyőn;
  - c) az átszállásos járatokat csatlakozó járatként kell kezelni és repülőgépszegmensek szerint egy-egy sorban kell megjeleníteni „letadlo”.

Amennyiben a járatokat ugyanaz a légifuvarozó ugyanazzal a járatszámmal üzemelteti, és a légifuvarozó csak egy jegykupont ír elő, csak egy helyfoglalás szükséges.

10. 1. Amennyiben a részt vevő légifuvarozók vállalatközi vagy egyéb megállapodást kötöttek úgy, hogy közülük kettő vagy több külön visel felelősséget adott járatra vagy járatkombinációra vonatkozó légi szállítási szolgáltatás felajánlásáért és értékesítéséért, úgy a 9. pontban szereplő „járat” (közvetlen járat esetén) és a „járatkombináció” (multiszektor-szolgáltatás esetén) úgy értendő, hogy mindegyik légifuvarozó – de legfeljebb kettő – külön jeleníthető meg saját egyéni légifuvarozó-kódjának használatával.
  2. Amennyiben kettőnél több légifuvarozó vesz részt a járatban, úgy a járatot ténylegesen üzemeltető légifuvarozó jelöli ki az 1. alpont szerinti kivételes szabályozás igénybevételére jogosult légifuvarozókat.
11. A fő megjelenítő képernyőnek, amennyiben gyakorlatilag lehetséges, tartalmaznia kell a részt vevő légifuvarozó által üzemeltetett menetrend szerinti járatokhoz csatlakozó járatokat, amelyeket legalább kilenc csatlakozási pont alkalmazásával állítanak össze. A részt vevő légifuvarozó kérésére a rendszerszolgáltató köteles felvenni nem közvetlen szolgáltatást is, amennyiben annak útvonalhossza a két repülőtér közötti földrajzi főkörön mért távolság 130 %-át nem haladja meg, és amennyiben ez nem vezet a rövidebb menetidejű járatok kizárásához. Nem kell figyelembe venni az olyan csatlakozási pontokat, amelyekhez átvezető útvonalhossz az adott földrajzi főkörön mért távolság 130 %-át meghaladja.